

СОНЦА «СВЕЦІЦЬ» І ЎНАЧЫ

На вуліцах Браслава з'явіліся ліхтары на сонечных батарэях і святлодыёдах. У горадзе былі таксама мадэрнізаваны і старыя ліхтары: 54 натрыевыя лампы заменены на святлодыёдныя. Мерапрыемствы праведзены ў рамках праекта «Браслаўскі раён — першы кліматычна нейтральны муніцыпалітэт Беларусі», які рэалізуюць Браслаўскі раённы выканаўчы камітэт і Цэнтр экалагічных рашэнняў пры фінансавай падтрымцы Еўрапейскага саюза.

Такія пераўтварэнні дапамогуць эканоміць электраэнергію: кожная натрыевая лампа спажывала 150 ват у гадзіну, а новая святлодыёдная — усяго 53. Гэта значыць, што толькі на замене лампаў Браслаў будзе эканоміць каля 11 731 кілават-гадзіны ў год.

— Акрамя таго, падлічана, што замена лампаў на святлодыёдныя дазволіць скараціць выкіды CO₂ на 10,347 тоны ў год! Для горада, які імкнецца максімальна знізіць выкіды і стаць кліматычна нейтральным, гэта ўпэўнены крок да пастаўленай мэты, — пракаментавала падзею **каардынатар міжнароднага праекта ад Браслаўскага райвыканкама Алена ГІРН.**

Святлодыёдныя ліхтары маюць шэраг іншых пераваг: напрыклад, могуць выкарыстоўвацца даволі працягла час, не наносзяць шкоду навакольнаму асяроддзю, не награвваюць прадметы, якія знаходзяцца пад імі, не ствараюць электрамагнітны перашкоды ў электрычнай сетцы. У рамках міжнароднага праекта была мадэрнізавана частка вулічнага асвятлення — на вуліцах Кастрычніка і Садовай, што складае прыкладна пяць працэнтаў ад усіх гарадскіх ліхтароў. Агульны кошт замены лампаў на святлодыёдныя склаў 35 тысяч беларускіх рублёў.

Новыя ліхтары на сонечных батарэях патэнцыйна эканомяць гораду каля 280 кілават-гадзін у год (столькі б энергіі спатрэбілася, калі б яны працавалі ад сеткі, а не ад сонца!).

— Аднак ліхтары на сонечных батарэях устаноўлены ў горадзе не столькі дзеля эканоміі, колькі для папулярызацыі сучасных тэхналогій, у прыватнасці, аднаўляльнай энергетыкі сярод мясцовых жыхароў і турыстаў, — падкрэсліў **кіраўнік энергетычнай праграмы Цэнтра экалагічных рашэнняў Дзмітрый БУРОНКІН.** — Мы хочам паказаць, што такія тэхналогіі можна паспяхова прымяняць у Беларусі. Акрамя таго, турысты змогуць прывезці з Браслава «кліматычна нейтральныя» фатаграфіі: плячоўка «Брукаванка» з новымі ліхтарамі, мабыць, адно з самых папулярных у турыстаў месцаў.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

ШКОЛЬНАЯ... АГРАЭКАСЯДЗІБА

**Як мясцовая ініцыятыва можа атрымаць падтрымку на міжнародным узроўні?
Пацікаўцеся ў педагогаў і вучняў Талачынскай СШ №2**

Грошы Талачынскай СШ №2 на капітальны рамонт навучальнай установы выдзелілі згодна з праграмай, якая падтрымліваецца Міжнародным банкам рэканструкцыі і развіцця. А ў рамках Праекта ЕС/ПРААН школа яшчэ і выйграла грант для стварэння развіваючай аграэкасядзібы. Цяпер яна — цэнтр падрыхтоўкі вучняў да работы ў сельскагаспадарчых галінах раёна.

Было і стала

Навучальную ўстанову дэпутаты наведлі ў рамках выязнога пасяджэння прэзідыума Віцебскага абласнога Савета. Старшыня аблсавета Уладзімір Цярэнцьеў прыгадаў, што было тут да рэканструкцыі. Будынак узвялі ў 1980-м па праекце, які, мякка кажучы, не ўлічваў кліматычны асаблівасці нашай краіны, тым больш яе паўночнай часткі. У прыватнасці, была выкарыстана вялікая колькасць вітражных вокнаў. Канешне, прыгожа, але ж з часам яны сталі горш утрымліваць цяпло. Нават калі ў жылым доме больш за 30 гадоў не праводзіць капітальны рамонт, зразумела, што з ім будзе. А тут школа! Спачатку замянілі вокны, але ж гэтага аказалася мала, каб дзеці адчувалі сябе ўтульна. Доўгі час шукалі гіганцкіх сродкі на капітальны рамонт. У выніку 1,8 мільёна рублёў было выдзелена ў адпаведнасці з праграмай, якую падтрымлівае Міжнародны банк рэканструкцыі і развіцця (асноўная крэдытная ўстанова Сусветнага банка). Гэта стала магчымым дзякуючы праекту «Мадэрнізацыя сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь».

Рамонт праводзіўся, без перабольшвання, ударнымі тэмпамі. І будаўнікі зрабілі ўсё неабходнае за нейкія 4 месяцы — прыкладна ў два разы хутчэй, чым прадугледжана нарматывам. «Футра» замацавалі па перыметры, замянілі ўсе сеткі: ацяпленне, вентыляцыю, каналізацыю і водазабеспячэнне, электраабсталяванне... Зрабілі рамонт ва ўсіх памяшканнях унутры будынка.

Першы школьны званок у фактычна новай школе прагучаў у мінулы снежня. Каля 760 вучняў атрымалі цудоўны падарунак да Новага года. Пакуль ішоў рамонт, дзеці займаліся ў іншай навучальнай

установе райцэнтра, дзе была арганізавана вучоба ў некалькі змен. Але часовыя нязручнасці каштавалі таго...

У цырымоніі адкрыцця адрамантаванай школы браў удзел і старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай Шарстнёў. Ён падкрэсліў, што цяпер школа адпавядае ўсім патрабаванням часу, яна — узорны прыклад таго, якімі павінны быць навучальныя ўстановы заўтрашняга дня.

Грошы атрымалі. А далей?

Атрымаць падтрымку па лініі ААН было няпроста. Дакладней, вельмі цяжка. З усёй краіны на ўдзел у праекце было пададзена больш за 720 заявак. У тым ліку з Талачынскага раёна больш за 10. Школа выйграла конкурс мясцовых ініцыятыў у рамках праекта ЕС/ПРААН «Са-дзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь» і атрымала каля 17 тысяч долараў для стварэння ўласнай

аграэкасядзібы — цэнтра падрыхтоўкі навучэнцаў да працы ў сельскагаспадарчых галінах раёна. Асноўная ідэя, якая закладвалася аўтарамі праекта, — прывіць любоў да зямлі. Сярод задач — атрыманне практычнага вопыту яе апрацоўкі, навучанне прыёмам стваральнага земляробства, арыентацыя на прафесійнае самавызначэнне.

На грошы гранта купілі мінітрактар, прычэп да яго, акучнік, плуг, дзве газонакасілікі. Набылі садовы і агародны інвентар: ведры, рыдлёўкі, граблі, матыкі, паліваккі... А таксама — насілікі, пяць садовых тачак, секатары, апырквальнікі. Купілі таксама чатыры цяпліцы, сістэмы палі-

ву, урадлівы грунт, арганічныя і комплексныя ўгнаенні.

Для стварэння саду і агарода набылі насенне агароднінны і дэкаратыўна-кветкавых культур, саджанцы карлікавых яблынь. Для афармлення аграэкасядзібы — драўніну, дэкаратыўныя друз, прыродны камень, 30 туй, ядловец паўзучы, фарзіцыю, спірэю японскую і гэтак далей.

Не спыняцца!..

Добраўпарадкаванне дазволіла выкарыстоўваць тэрыторыю прышкольнага ўчастка па максімуму, а сам працэс працы на зямлі рабіць займаальным і цікавым...

Сёння плодова-ягадны сад ураджае ландшафтным дызайнам з дэкаратыўнымі вуллямі і калодзежам, шпакоўнямі, лаўкамі і невялічкім вадаспадам. У садзе 100 карлікавых яблынь і 50 кустоў парэчкі, вінаград... У найбліжэйшай будучыні гарантуецца самазабеспячэнне садовай прадукцыяй школьнай сталовай. У цяпліцах створаны ўмовы для вывучэння тэхналогій вырошчвання культур у абароненым грунце. Тут высаджваюцца радыска, капуста, памідоры, перац. Даглядаюць гаспадарку вучні.

Прыемна здзіўляюць клумбы-кветнікі, якія спалучаюць у сабе сучасны стыль і стыль кантры. З'явілася і зона адпачынку з элементамі сельскага падвор'я. Яе стварылі дзеці, бацькі і педагогі...

У выніку рэалізацыі ініцыятывы, адзначаюць педагогі, павысілася цікавасць вучняў да сельскагаспадарчых прафесій, а з ёю і колькасць выпускнікоў 9—11 класаў, якія жадаюць звязаць сваю будучыню з працай на зямлі.

Прадстаўнікі ААН далі высокую ацэнку зробленаму. Але ў школе на гэтым не спыняюцца — і ўжо цікавяцца пытаннямі арганічнага земляробства, магчымасці выкарыстання круглагадовай цяпліцы, аднаўляльных крыніц энергіі...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

Талачынскі раён — Віцебск.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВІБАРЫЧКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар
СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСІМОВІЧ С.М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; АСКЕРКА Ю.В., адказны сакратар Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30
22 жніўня 2017 года.